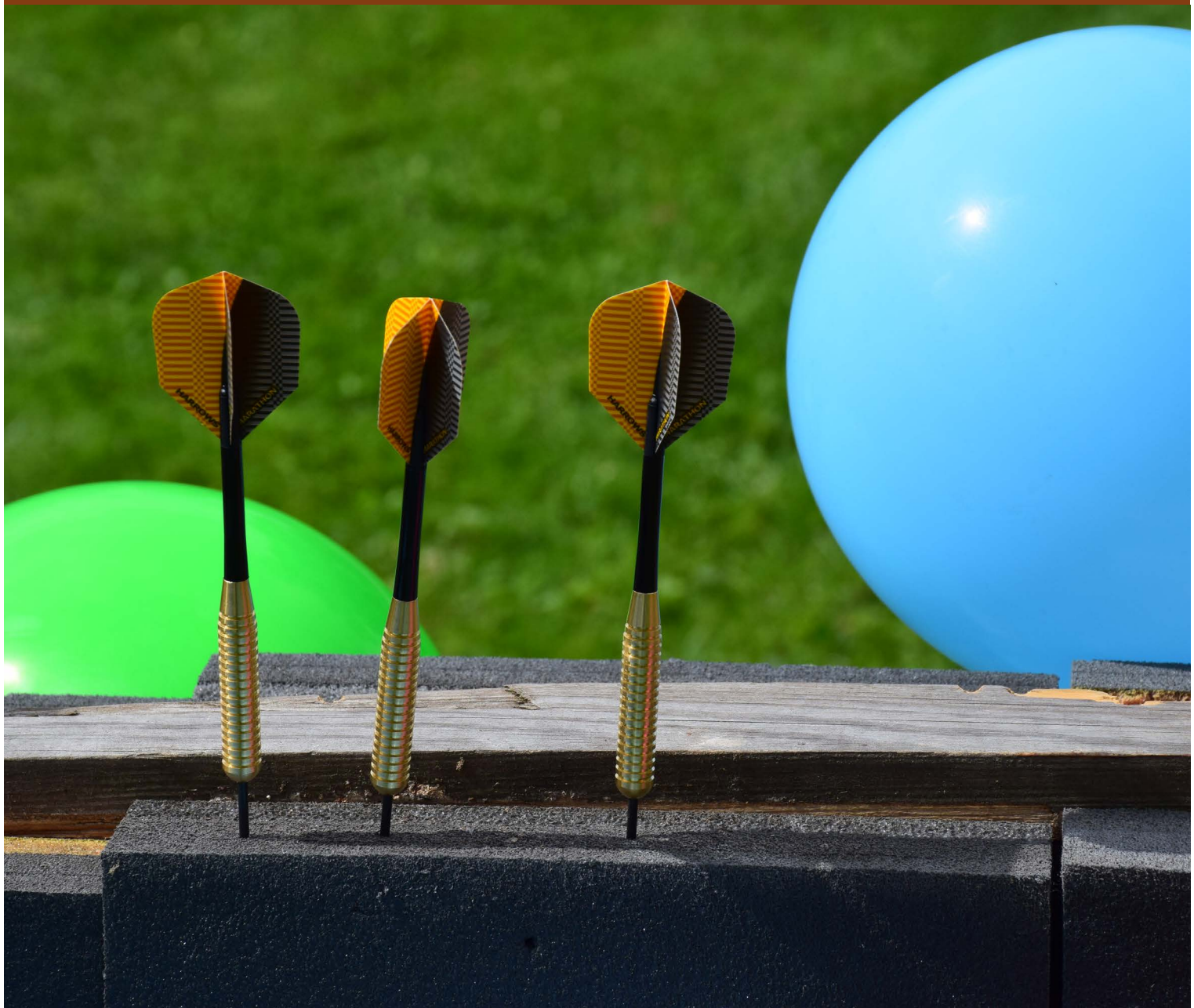

Udvikling af læringsplan eller læseplan

Indledning

Hvis man interesserer sig for opbyggende eller forebyggende arbejde, er skolen et oplagt sted at sætte ind. Her er næsten alle børn og unge samlet i et af de fællesskaber, hvor de bruger størstedelen af deres tid, hvor der mange steder er plads til at sætte SSP relevante emner på dagsordenen, hvor fagpersoner er tilknyttet, og hvor man, i hvert fald delvis, også har forældrenes opmærksomhed.

En lærings- eller læseplan kan bringe en opbyggende eller forebyggende indsats helt tæt på en stor gruppe af unge.

Hvis man kaster et blik ud over landets kommuner, er der dog mange forskellige forhold, der er gældende for, om en lærings- eller læseplan vil få en effekt. Fx er der store forskelle på, hvordan SSP er organiseret, om det er en SSP konsulent, en lærer eller en pædagog, der skal undervise efter den, om lærings- eller læseplanen, er obligatorisk og endda hvad formålet med planen er.

Det er derfor ikke altid muligt, at adoptere hvad der har en positiv effekt i den ene kommune og bruge i en

anden. På trods af dette mener vi, i SSP Samrådets fagudvalg for forebyggelse i skoler, at der er nogle overvejelser, det altid kan betale sig at gøre, når en lærings- eller læseplan skal udvikles eller revideres. Disse overvejelser har vi forsøgt at samle i denne mini-guide, der er skabt på baggrund af indsamlet viden fra kommuner medlemmerne af fagudvalgets egne erfaringer.

En lærings- eller læseplan kan bringe en opbyggende eller forebyggende indsats helt tæt på en stor gruppe af unge.

Mini-guiden er udformet som ti spørgsmål du bør kunne svare på, hvis du skal udvikle en lærings- eller læseplan – helst allerede inden du begynder at gøre dig overvejelser om det faglige indhold. Spørgsmålene er opdelt i tre kategorier:

- Baggrund og formål
- Formidling af lærings-/læseplan
- Implementering af lærings-/læseplan

Baggrund og formål

Hvad er formålet med jeres lærings-/læseplan - og bidrager alle delelementer til dette?

Det, måske vigtigste, spørgsmål man bør stille sig selv, når man skal udvikle en lærings- eller læseplan er, hvad den skal bruges til, og hvad man ønsker at opnå med den.

Der kan være stor forskel på hvad planen bør indeholde afhængigt af, om man fx ønsker at udskyde debutalderen for alkohol, eller om man gerne vil sikre, at unge passer på sig selv og hinanden, når de drikker alkohol. Det man gerne vil opnå, bør diktere hvilken undervisning der tilbydes og hvilket materiale der anbefales.

Hele lærings-/læseplanens formål bør kunne formuleres i en eller to sætninger, således at det også er helt klart for dem, der ser det for første gang.

Når planen er udviklet, bør alle elementer gennemgås med et kritisk blik på, om alt bidrager til planens formål.

Hvis ikke det gør det, hører de ikke hjemme her - heller ikke selvom det er inspirerende og gennearbejdet materiale.

Hvilken metode eller teori bygger jeres lærings-/læseplan på?

Hvis en lærings- eller læseplan skal have en effekt, bør den i det omfang det er muligt baseres på evidens eller i hvert fald på en afprøvet teori eller metode, der kan underbygge en forestilling om, at denne tilgang vil give en effekt.

Hvad skal der til, før I forventer at jeres lærings-/læseplan vil have en effekt?

Det giver kun mening at inkludere et element i lærings-/læseplanen, hvis man forventer at kunne opnå en effekt med det. Men det kan være svært at vurdere, hvor meget der skal til, før man kan forvente en effekt. Er det fx muligt at skabe bevidsthed om social pejling, overdriivelser og misforståelser på en time? På to? Er det nok at have en indsats på et klassetrin eller skal det gentages?

Hvis der ikke eksisterer viden på området, bør bedstemands bedste bud søges - eller med andre ord, skal et gæt kvalificeres i det omfang det er muligt.

Formidling af lærings-/læseplan

Hvor og hvornår skal læseplanen bruges?

De fleste lærings- og læseplaner er udviklet til at blive brugt i skolen, men er din plan tiltænkt at være en del af den understøttende undervisning, skal den bruges i dansk eller som en del af sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab? At dette fremgår tydeligt, kan have betydning for hvordan og i hvilket omfang planen vil blive anvendt.

Hvem skal formidle lærings-/læseplanen?

Der er stor forskel mellem de forskellige kommuner på, hvordan undervisningen efter en lærings- eller læseplan formidles. I nogle kommuner er det fx en SSP konsulent der står for undervisningen, mens det i andre fx er lærere eller pædagoger.

Der er både fordele og ulemper ved de forskellige måder at organisere det på. Fx kan en SSP konsulent, der besøger mange forskellige klasser få en stor viden og rutine, mens en lokal lærer eller pædagog ofte har bedre mulighed for løbende at følge op på undervisningen, og derved forankre det endnu mere i hverdagen. Hvilken tilgang der er bedst, afhænger af de lokale forhold. Hvis underviseren ikke er ekspert på området, er det vigtigt at overveje, hvordan underviserne klædes på til at formidle læseplanen.

Hvordan inddrages forældre og andre omkring de unge?

For at få den bedste effekt af en indsats, skal de emner der introduceres for børn og unge forankres på tværs af de arenaer de befinder sig i. Det betyder fx at det ikke kun er skolen, der skal gå ind i en rammesætning af, hvordan man opfører sig på sociale medier – klubber, foreninger og særligt forældre har også en rolle at spille.

I udviklingen af en lærings-/læseplan kan det derfor være en fordel at indtænke, hvordan forældre kan både bidrage til det deres børn skal forholde sig til, og også hvordan de evt. kan kvalificere det yderligere.

Hvordan forankres oplæg fra eksperter eller fagpersoner, så det bliver en del af et forløb?

Indspark udefra kan være med til at skabe ekstra opmærksomhed om et emne, og kan være populære både hos undervisere og elever.

Det er imidlertid vigtigt at overveje, dels hvordan oplæg spiller sammen med et givent forløb, og dels hvad der kan gøres for, at der også efterfølgende arbejdes videre med de emner en underviser udefra kan rette fokus mod.

Implementering af læseplan

Hvem inddrages i udviklingen af lærings-/læseplanen og spiller den sammen med nogle politikker eller strategier?

Ved udviklingen af jeres lærings-/læseplan, kan det give god mening, allerede fra starten at medtænke hvad andre aktører kan bidrage med. Det kan fx være at sundhedsplejen, PPR, lærere eller pædagoger. Nogle af de samme aktører kan måske også hjælpe med at afklare om der findes nogle politikker eller strategier i kommunen, som med fordel kan medtænkes i udviklingen.

Hvordan udbredes kendskabet til lærings-/læseplanen?

En lærings- eller læseplan har kun værdi i det omfang den bliver brugt, og det er derfor nødvendigt at den er kendt, der hvor den skal bruges. Som en del af udviklingen, kan man derfor med fordel indtænke, hvad der skal gøres for at udbrede kendskabet til planen. Er det nok at udsende en mail eller skal planen præsenteres på et personalemøde. Hvordan inddrages ledelsen og hvordan får I de medarbejdere i tale der er ansvarlige for at undervisningen kommer ud i de enkelte klasser?

Hvad gør I, for at det bliver nemt at bruge lærings-/læseplanen?

Hvis en lærings-/læseplan skal blive brugt er det ikke alene nok at den skal være kendt, den skal også være tilgængelig. I kan derfor tilrettelægge en plan der er baseret på gennemdokumenterede indsatser, sat i system og kendt af alle. Hvis ikke den er relativt let tilgængelig er det ikke sandsynligt den vil blive brugt.

I en god lærings-/læseplan er det nødvendigt, at have gjort sig overvejelser om tilgængeligheden af materialet og forberedelsen. Skal der fx bruges bøger der skal bestilles? Hvor meget forberedelse kræves der af underviserne? Er der barriere for undervisningen inden for forskellige emner? (Det kan fx være tilfældet ved "digital dannelse", hvor nogle oplever, at det kan være farligt at åbne emnet, eller emnet "alkohol", hvor nogle føler sig utrygge, fordi de ikke har kendskab til fakta i tilstrækkeligt omfang) Eller er det fx nødvendigt med et baggrundskendskab til fagbegreber eller andet?